

MARIJA BISTRICA

Mjesto bogate baštine

HRVATSKI

Sadržaj

Mjesto bogate baštine - dođite i uvjerite se!	5
Mjesto blagoslova Pape Ivana Pavla II	7
Bogatstvo prošlosti vidljivo na svakom koraku	9
Bistrički putovi vjere i nade	12
Ljepota tradicije i starih zanata	14
Radionice starih zanata	17
Posjetite našu galeriju i Park skulptura	17
Uživajte u našim kulturnim događanjima	19
Gastronomski užitci	20
Želite li aktivan odmor, dođite u Mariju Bisticu	21
Hoteli, ugostiteljski objekti, tradicijski obrti	22

IMPRESSUM

Izdavač **Turistička zajednica Općine Marija Bistrica** Fotografije **Sanja Knezić, Dunja Kolar, Srećko Budek, Tomo Jeseničnik, Žarko Piljak, Arhiva TZ KZŽ** Oblikovanje **Marina Herceg i Igor Vranješ** Tisak **Tiskara Zelina d.d.**

Uvodnik

Poštovani Marijini štovatelji,

zadovoljstvo nam je predstaviti novu brošuru koja će Vas upoznati s Marijom Bisticom, draguljem Hrvatskog zagorja čija se bogata kulturno-povijesna baština veže uz kip Majke Božje s djetetom u naručju. Marija Bistrica je najveće hrvatsko marijansko svetište čija hodočašća sežu duboko u povijest.

Poznata je i po njegovanju tradicijskih vrijednosti. Dokaz o bogatoj tradiciji i kulturi su drvene dječje igračke i licitari koji su uvršteni na UNESCO-vu Reprezentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva. Uz navedene proizvode lokalnog stanovništva, valja izdvojiti medenjake, gvirc te proizvode lončarstva u čijim se radionicama možete iskušati i sami.

Bogata gastro ponudu Marije Bistrice zadovoljit će želje svakog gosta s posebnim naglaskom na tradicionalna zagorska jela. Vina u Mariji Bistrici zaštićena su u rangu zemljopisnog podrijetla što je dokaz kvalitete vina.

Dolazak u Mariju Bisticu ostavit će nezaboravan doživljaj. Uljudnost stanovnika, bogata ponuda i duhovni mir karakteristike su ovog idiličnog mjesta!

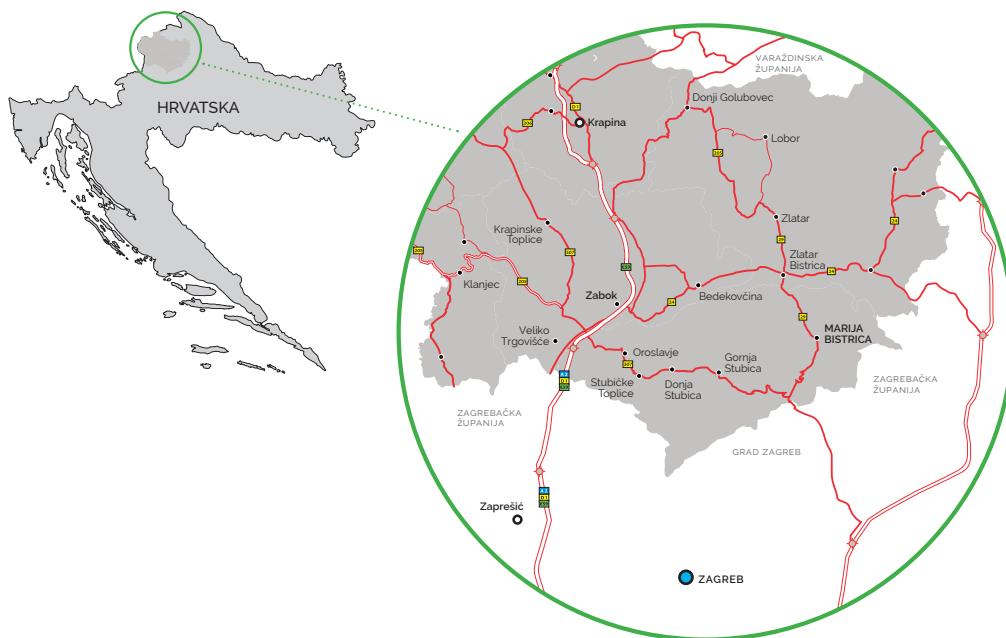

Mjesto bogate baštine – dodite i uvjerite se!

Marija Bistrica **najveće je marijansko svetište u Hrvatskoj**, smješteno u jugoistočnom dijelu Hrvatskoga zagorja na sjevernim obroncima Zagrebačke gore, udaljeno četrdesetak kilometara od glavnoga grada Zagreba.

Pri spomenu Marije Bistrice svatko će prvo pomisliti na **hodočašća čudotvornoj Majci Božjoj Bistričkoj**. Mjestom dominira **crkva Blažene Djevice Marije** koja izaziva divljenje svojom veličinom, okolišem i značajem. U Mariju Bisticu već se stoljećima slijeva vjerničko mnoštvo iz svih hrvatskih krajeva i inozemstva, ali i pojedinci koji ovamo dolaze u tišini osobnoga hodočašća, tražeći i nalazeći svoj duhovni mir.

Usporedno s hodočašćima, u bistričkom su se kraju razvijali i **stari zanati** s ponudom proizvoda od meda, drveta i gline. Svijeće, licitari, lončarija i drvene igračke stvaraju šarenilo boja i raznolikost ponude za sve generacije.

Mjesto blagoslova Pape Ivana Pavla II.

Najsvečaniji dan u povijesti Marije Bistrice bio je **3. listopada 1998.** godine kada je **papa Ivan Pavao II.** posjetio Mariju Bisticu i proglasio blaženim pokojnog zagrebačkog nadbiskupa i bistričkoga hodočasnika kardinala Alojzija Stepinca.

U Mariji Bistrici od ranih večernjih sati u petak 2. listopada tisuće već pristiglih hodočasnika sudjelovale su u različitim pobožnostima te su se duhovno pripravljalje za **susret sa Svetim Ocem i beatifikaciju kardinala Alojzija Stepinca.** Sveti je Otac iz nuncijature u Zagrebu 3. listopada krenuo oko 8 sati u osobnom automobilu cestom preko Sljemena i Stubičkih Toplica do Marije Bistrice. Nekoliko kilometara prije ulaska u Mariju Bisticu prešao je u "papamobil" te nastavio put do Crkve na otvorenom. Kada su stotine tisuća hodočasnika primijetile "papamobil", buran pljesak prolomio se Marijom Bisticom. Sveti je Otac predvodio misno slavlje u koncelebraciji sa sedam kardinala, sedamdesetak biskupa te više od tisuću svećenika.

Papa Franjo na svetoj misi u Rimu 27. travnja 2014. proglasio je svetim papu Ivana Pavla II. koji je tako postao trideset i prvi Poljak među svecima Katoličke Crkve.

Bogatstvo prošlosti vidljivo na svakom koraku

Svetište u Mariji Bistrici postalo je nacionalnim svetištem još 1715. godine kada je Hrvatski sabor u bistričkoj crkvi podigao veliki zavjetni oltar. Porastom marijanske pobožnosti i zbog mnogih milosnih uslišanja po zagovoru Majke Božje Bistričke, svetišna crkva postala je tijesna i premalena. Bistrički je župnik dr. Juraj Žerjavić (1875. - 1911.) prema nacrtima arhitekta Friedricha von Schmidta i njegova učenika Hermanna Bolléa, dao proširiti i preurediti crkvu, župni dvor s arkadama te je od stare crkve nastala crkva u stilu neorenesanse.

Svoje prvo najveće slavlje doživjela je Marija Bistrica **15. kolovoza 1971.** godine kada je u njoj održan **XIII. međunarodni marijanski kongres**. Biskupi su te godine svetište proglasili **Hrvatskim nacionalnim svetištem Majke Božje Bistričke**.

Kip Majke Božje Bistričke datira s kraja 15. stoljeća, a pripada nizu crnih Madona, premda je pri restauraciji otkriveno da njezina tamna boja nije izvorna. Kasnogotički drveni kip bistričke Bogorodice rad je pučkog majstora. Kip je najprije bio smješten u prasnvetištu na Vinskom vrhu, a onda 1545. godine zakopan u župnoj crkvi u Mariji Bistrici i otkriven 1588. godine. Ponovo zaboravljen i zazidan, pronađen je drugi put 1684. godine. Selidba kipa, njegovo skrivanje i dva našašća budila su vjeru u njegovu čudotvornu moć.

Marija Bistrica u 20. je stoljeću upotpunila svoje hodočasničke sadržaje **monumentalnom Kalvarijom**. Uspostavom Kalvarije hodočasnici pokornici konačno su dobili odgovarajuće mjesto za obavljanje skupnih molitvenih pobožnosti križnoga puta. Uređenje Kalvarije u Mariji Bistrici zamislili su nadbiskup Antun Bauer i njegov koadjutor blaženi Alojzije Stepinac.

Prve četiri postaje bistričke Kalvarije od kararskoga mramora s kipovima u naravnoj veličini postavljene su 1943. godine, a isklesane su u Italiji. U godinama koje su slijedile, inicijativom tadašnjeg upravitelja svetišta mons. Lovre Cindorija, podignute su nove postaje križnoga puta - djelo naših poznatih akademskih kipara: Krune Bošnjaka (V. postaja), Ante Orlića u suradnji s Marijom Ujević (XIII. postaja), Stanka Jančića (VII., IX., XI., XV. postaja), Ante Orlića (X., XII., XIV. postaja), Josipa Poljana (VI. postaja) i Ante Starčevića (VIII. postaja).

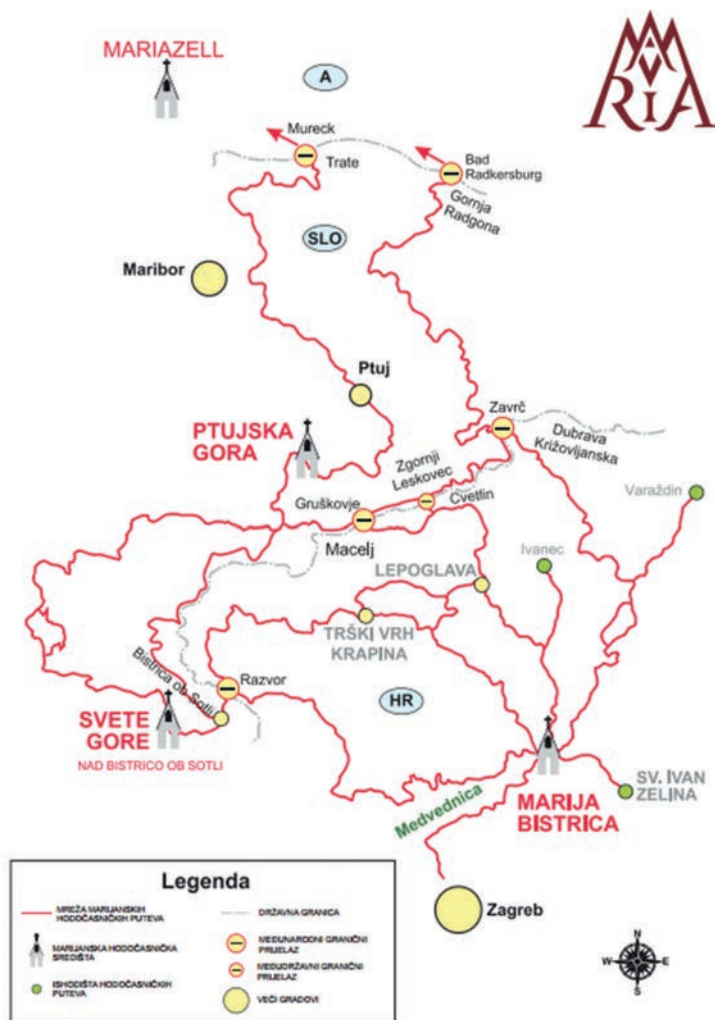

Bistrički putovi vjere i nade

Hrvatsko zagorje može se podičiti osobito vrijednim gotičkim i baroknim crkvama te mnogim proštenjarskim svetištima, od kojih ćemo izdvojiti najpoznatije i krenuti putovima romara, hodočasnika koji su od davnine častili Mariju svojim hodom prema njezinim čudotvornim mjestima.

Marijanski hodočasnički put – putovi o kojima je ovdje riječ, obnavljanje su drevnih putova koji ponajprije povezuju slovenska i hrvatska Marijina svetišta među kojima se ističu Ptujaska Gora i Svete gore nad Bisticom ob Sotli pa, prelazeći kod Kumrovca na hrvatsku stranu, povezuje svetišta u Vinagori i Trškom Vrhu s nacionalnim svetištem u Mariji Bistrici s jedne strane, a s druge se spušta od Ptujaska Gore preko Cvetlina, Lepoglave, Lobora i Belca u to isto svetište. Treći put u Mariju Bisticu dolazi od Dubrave Križovljanske i spaja se s hodočasničkim putem iz Varaždina.

Mariji Bistrici, koja upija sve hodočasničke putove, prilazi i put iz pravca Sv. Ivana Zeline, a jedan od prometnijih je i onaj koji spaja Zagreb s nacionalnim svetištem, a kojemu je posebni dignitet dao blaženik Alojzije Stepinac. Upravo po njemu dobila je ime markirana staza koja kreće od njegova rodnog Krašića preko Zagreba, Marije Bistrice sve do Lepoglave.

Ljepota tradicije i starih zanata

Višestoljetna tradicija ovoga kraja vezana je uz proizvode od meda, gline i drveta. Najzastupljeniji tradicijski obrti u Mariji Bistrici su medičari, licitari, svjećari i lončari. S vremenom su se obrti mijenjali, neki su se razvijali, neki padali u zaborav, no tradicija je ostala sve do danas.

Tradicija živi i u Bistričkoj dobrodošlici - tradicionalnom dočeku turističkih skupina koje dočekuju djevojke u narodnim nošnjama uz ponudu medenjaka i gvirca. **Medenjak** je tradicionalni bistrički kolačić od meda. Medičari oduvijek upotpunjuju sliku Marije Bistrice. **Gvirc** je piće od meda, jedno od najstarijih alkoholnih pića koje je čovjek konzumirao. Dobiva se spontanom fermentacijom meda.

Drvene dječje igračke prepoznatljivi su tradicijski proizvodi Hrvatskoga zagorja s dugom poviješću. Način izrade prenosio se u određenim obiteljima iz generacije na generaciju i zadržao do danas. Drvene frule - žviegle i tamburice živopisnih su boja i različitih oblika. Izrada i žuta boja tradicionalne su i prepoznatljive za drvene igračke. Umijeće izrade drvenih tradicijskih dječjih igračaka s područja Hrvatskoga zagorja uvršteno je na UNESCO-vu Reprerentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva 2009. godine.

Licitari su šareno ukrašeni kolačići od medenoga tijesta. Tradicionalno su žarko crvene boje, a proizvode se u različitim oblicima i veličinama. Sitni su licitari (srca, bebe, ptičice, potkove, vjenčići, konjići) omiljen ukras božićnih jelki hrvatskih domova, a oni veći namijenjeni su darivanju bližnjih povodom posebnih prigoda. Licitarstvo je stari zanat čija povijest seže čak do 13. stoljeća. Tradicija pravljenja licitara upisana je na UNESCO-vu Reprerentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva 2010. godine.

Lončarstvo je umijeće pravljenja posuda i sličnih predmeta od gline. Osim što marljive ruke majstora izrađuju lonce za cvijeće, posude za pečenje, peharčke, u Mariji Bistrici nalazimo i glazbene instrumente pečene od gline. To su razne svirale u obliku ptica koje puhanjem u otvore proizvode zvukove nalik na pjev slavuja ili drugih ptica pjevica. Lončarski proizvodi prvobitno su se koristili u kućanstvu kao uporabni predmeti, a u današnje vrijeme upotrebljavaju se sve više kao suveniri koje posjetitelji rado kupuju.

Radionice starih zanata

Osim vjerskog sadržaja, koji privlači brojne hodočasnike u Mariju Bisticu, ovo mjesto nudi svojim posjetiteljima i čari otkrivanja brojnih starih obrta i zanata. **Umijeće majstora** pronalazi svoju budućnost u izradi drvenih igračaka, licitara, lončarskih proizvoda i ostalih suveniru.

Na **vrlo poseban i zanimljiv način** stare zanate možete svakodnevno upoznati i doživjeti u zanimljivoj interaktivnoj prezentaciji majstora; radionici izrade licitara, radionici izrade drvenih igračaka ili pak radionici izrade proizvoda od gline. Radionicama starih zanata djeca, a i svi zainteresirani, uče likovno se izražavati te vrijednostima i potrebi očuvanja autentičnog rukotvorstva zagorske narodne baštine.

Posjetite našu galeriju i Park skulptura

U Galeriji Hudek vidjet ćete djela akademskoga kipara Pavla Hudeka, majstora skulpture i slikarstva, umjetnika koji je cijeli radni vijek posvetio stvarajući umjetnička djela u kojima se spajaju slikarski i kiparski izričaj. Galerija Hudek **otvorena je 13. srpnja 2002. godine u sklopu manifestacije Ljeto u Mariji Bistici 2002.** Autor je svojim slikarskim umijećem u pejzažima dao dušu Mariji Bistici, a u zemljanim i keramičkim figurama dao je pohvalu bistričkoj zemlji.

Park skulptura smješten je na turističkoj cesti prema Vinskom vrhu, 500 metara od glavnog trga u Mariji Bistici prema kapeli Majke Božje na Vinskom vrhu. Kiparske kolonije pokrenula je skupina entuzijasta još **1983. godine.** Dio fundusa stradao je u velikoj poplavi koja je zahvatila Mariju Bisticu 4. srpnja 1989. godine. Nakon nekoliko godina prekida kolonija drvorezbara ponovno je organizirana 2000. godine i otada, tijekom godina, nastaje prava galerija vrhunskih djela na otvorenom. Skulpture su tematski usmjerene na sakralne sadržaje ili su stvarane po slobodnom izboru drvorezbara. Park broji već **preko 100 skulptura.**

Uživajte u našim kulturnim događanjima

Manifestacija Ljeto u Mariji Bistrici ima različite kulturne, duhovne, sportske i ostale zabavne sadržaje tijekom ljeta s naglaskom na proslavi 13. srpnja - blagdana Majke Božje Bistričke, Dana Općine i Župe Marija Bistrica. Ljeto u Mariji Bistrici obuhvaća različite potkategorije događanja i manifestacija kao što su: Biciklijada Četiri kapelice, Susret umirovljenika Krapinsko-zagorske županije, Veseli dječji dan, Odškrinute dveri bistričke, Planinarskom obilaznicom oko Marije Bistrice, Bistrička noć, Procesija sa svijećama od Marije Bistrice do Vinskog vrha, Dani folklora Laz, Biciklijada Selnica – Gusakovec, Bistričko sportsko ljeto. Manifestacija traje od mjeseca lipnja do kolovoza.

Advent u Mariji Bistrici, u mjestu višestoljetne tradicije hodočašća, starih zanata i kulturnih događanja, oduvijek se posebno slavio i obilježavao. Prva organizirana manifestacija Advent u Mariji Bistrici održana je 2010. godine i otada se odvija svake godine u mjesecu prosincu. Manifestacija se obilježava prigodnim kulturno-umjetničkim programom, božićnom sajmenom ponudom te brojnim radionicama za djecu i odrasle. Advent u nacionalnom svetištu poseban je i svojim ozračjem naglašava duhovnost, obiteljske, kulturne i tradicijske vrijednosti.

Gastronomski užitci

Hrana je oduvijek spajala generacije i prenosila običaje. Gastroponuda bistričkih restorana šarolika je i raznovrsna, prilagođena različitosti gostiju; od onih koji žele kušati izvornu, tradicionalnu hranu, do onih koje žele ugodaj vrhunskog restorana i prvoklasne usluge čiji su specijaliteti temeljeni na inovativnoj interpretaciji tradicionalne zagorske kuhinje. Mlađim gostima i njihovom ubrzanom avanturističkom duhu prilagođene su pizzerije, omanji lokalni restorančići na čijim su jelovnicima i jela jednostavne zagorske kuhinje i ostalih kuhinja. Kulinarski specijaliteti Marije Bistrice prava su poslastica i obuhvaćaju tradicionalna jela zagorskoga kraja.

Dobro pozicionirani **vinogradi**, okupani toplinom sunčevih zraka i nesebičnim trudom i ljubavi ovdašnjih vinogradara, prinose vrhunske plodove, vrsno grožđe. U Mariji Bistrici možete kušati i vina koja su zaštićena oznakom zemljopisnog podrijetla i sva su u rangu kvalitetnih vina.

Želite li aktivan odmor, dodite u Mariju Bisticu

U turističkoj ponudi Marije Bistrice ističu se biciklističke rute; od makadamskih poljskih puteva do asfaltiranih cesta za obiteljsku panoramsku vožnju. Raznolikost je tolika da svatko može pronaći idealnu stazu za sebe. **Biciklističke rute Marije Bistrice** temelje se na očuvanoj prirodnoj okolini, kulturno-povijesnoj baštini te visokom stupnju ekološke svijesti. Dužine ruta u prosjeku su od pet do devet kilometara. Ovisno o ruti koju odaberete, moći ćete vidjeti svetište, Kalvariju, prasketište na Vinskom vrhu, Park skulptura i prekrasan krajolik.

Planinarska obilaznica Za dušu i tiele uvrštena je u Planinarske obilaznice Hrvatske i godišnje njome prođe preko 1500 planinara, a rado je obilaze i pješaci rekreativci. Boravak u prirodi na svježem zraku ispunjava čovjeka zadovoljstvom – planinarstvo pak čini život ugodnijim, zanimljivijim i ljepšim.

Ranch Pia smješten je izdvojeno, uz naselje Podgrađe; 5,5 km udaljen je od Marije Bistrice. Nalazi se na prijelazu između šumovitih brežuljaka i polja u dolini rijeke Krapine. Ranch Pia objedinjuje brojne objekte. Za konje tu se nalazi ispaša, štala s 14 boksova te vanjski natkriveni boks uz štalu. Za potrebe jahanja koriste se prostorije za spremanje opreme, prostor ispred štale za sedlanje i timarenje te manji natkriveni veličine 14x30 m za škole jahanja. Slobodno vrijeme posjetitelji ovdje mogu provesti u objektu za prehranu s terasom i vinskim podrumom ili u ugodnom ambijentu ribnjaka uz šumu.

HOTEL, PRIVATNI SMJEŠTAJ

Bluesun hotel Kaj ****

Zagrebačka bb
tel. 00385 (0)49 326 600
kaj@bluesunhotels.com
www.hotelkaj.hr

Željko Cesar

Zagrebačka 17
tel. 00385 (0)49 469 256
mob. 00385 (0)99/6935 197

Dragica Dijanić

Zagrebačka 21
tel. 00385 (0)469 075
mob. 00385 (0)98/9186 009

Stjepan Dijanić

Zagrebačka 29 A
mob. 00385 (0)98/163 4858

Marija Ivak

Trg pape Ivana Pavla II. 6
tel. 00385 (0)49 469 041
mob. 00385 (0)98/9828 886

Anita Micak

Podgorje Bistričko 188
mob. 00385 (0)99/2128 733

Blanka Ozimec

Stubička cesta 1
tel. 00385 (0)49 469 218
mob. 00385 (0)98/9675 065

Zdravko Prugovečki

Globočec 126 b
Tel: 00385 (0)49 469 175
Mob: 00385 (0)95/847 7540

Stjepan Šalamon

Globočec 157 A
mob. 00385 (0)98/752 775

Josipa Škrlec

Podgorje Bistričko 20 A
tel. 00385 (0)49 469 268
mob. 00385 (0)98/9201 371

Nada Totović

Gornjoselska 30
tel. 00385 (0)49 469 287
mob. 00385 (0)99/4006 355

Zvonimir Vedrina

Podgorje Bistričko 96
mob. 00385 (0)98/9269 921

UGOSTITELJSKI OBJEKTI KOJI PRUŽAJU USLUGU PREHRANE

Bluesun hotel Kaj ****

Zagrebačka bb
tel. 00385 (0)49 326 600
kaj@bluesunhotels.com
www.hotelkaj.hr

Restoran Bisticza Restoran Academia

Bistro i pizzeria Bistrica

Kralja Tomislava 5
tel. 00385 (0)49 469-117

Restoran Dobro nam došel prijatelj

Nova cesta 1
tel. 00385 (0)49 468 458

Vinarija Micak

Hum Bistrički 69 a
tel. 00385 (0)49 469 198
mob. 00385 (0)98/555 415
mladen.micak@kr.t-com.hr
www.vinarija-micak.hr

Bistro-noćni bar Mladost

Zagrebačka 9
tel. 00385 (0)49 469-099
bistro.mladost@gmail.com

Ugostiteljstvo Haustor

Trg pape Ivana Pavla II. 30
tel. 00385 (0)49 468-830

TRADICIJSKI OBRTI

**Medičarsko–svječarska
radnja Zozolly –
utemeljeno 1882.
Vlasta Hubicki**
Nova cesta 13
tel. 00385 (0)49 469 070;
468 354

**Medičarsko–svječarski obrt i
suvenirnica Mehmet**
Gordana Mehmet Habazin
Kolodvorska 22
tel. 00385 (0)49 469 040;
468 296

**Svječar–medičar–
ugostiteljstvo**
Medni bar “Brlečić”
Snježana Husinec
Trg pape Ivana Pavla II. 5
tel. 00385 (0)49 469 527

**Medičarsko–svječarski obrt i
suvenirnica Bičak**
Jasminka Kovačić
Trg pape Ivana Pavla II. 29
mob. 00385 (0)99 6919 666

Licitari Bičak
Ljerka Dragija
Zagrebačka 8
tel. 00385 (0)1 2064 188

Medičarnica Šćuric
Brankica Šćuric
Podgorje Bistričko 29
tel. 00385 (0)49 469 486

**Tradicijski obrti
majstora Tome**
Tomo Kovačić
Globočec 18
tel. 00385 (0)49 469 292

Lončarija
Ivan Kovačić
Globočec 20
tel. 00385 (0)49 469 443

Drvo – M
Vladimir Gorički
Tugonica 52
tel. 00385 (0)49 444 216

Izrada drvenih igračaka
Ivica Mesar
Tugonica 146
mob. 00385 (0)95/ 5291 410

Izrada dječjih igračaka
Ivan Mikuš
Laz Stubički 10
mob. 00385 (0)91/ 5800
590

Izrada drvenih igračaka
Stjepan Mikuš
Laz Stubički 42a
mob. 00385 (0)98/ 612 702

Izrada drvenih igračaka
Ivan Hajnić
Tugonica 54b
tel. 00385 (0)49 444 109

Izrada drvenih igračaka
Lovro Fijan
Zagrebačka 3
mob. 00385 (0)98/ 607 390

TURISTIČKA ZAJEDNICA
OPĆINE MARIJA BISTRICA
ZAGREBAČKA BB
HR - 49 246 MARIJA BISTRICA

Tel: + 385 49 468 380
Fax: + 385 49 301 011
E-mail: tzo.marija.bistrica@gmail.com
Web: www.tz-marija-bistrica.hr
Facebook: TZO Marija Bistrica

